

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO
NR. VIII-787 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO ĮSTATYMO
PROEJKTO NR. XIII-1555“ PROJEKTO
(TAP-18-1497(3); TAIS NR. 18-10817(3))**

2018-10-30

Nr. NV-2871

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – iš esmės pritarti Seimo narės V. Vingrienės pateiktam Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo siūloma nustatyti draudimą įvežti ar importuoti atliekas skirtas deginti, ir kartu pasiūlyti tobulinti projektą.

3. Dabartinė situacija:

- Atliekų naudojimas (energijai gauti) ir šalinimas yra žemiausią prioritetą turintys atliekų tvarkymo būdai, todėl siekiant įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą bei žiedinės ekonomikos tikslus yra svarbu neskatinti šių atliekų tvarkymo būdų.
- Įstatymo projektu siekiama nustatyti draudimą importuoti deginimui skirtas atliekas į Lietuvą siekiant užkirsti kelią neracionalioms viešojo, taip pat ir privataus sektoriaus investicijoms į perteklinius atliekų deginimo pajėgumus.

4. Projekto esmė – siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui. Atsižvelgiant į ES teisės aktų nuostatas ir Bazelio konvencijos nuostatas (*šalis gali uždrausti tik pavojingų atliekų, buitinių atliekų ir buitinių atliekų deginimo proceso likučių importą, jeigu buvo nustatyta, kad tokio vežimo pasekmė bus ta, kad nacionalinės atliekos turės būti pašalintos arba kad atliekos bus apdorotos tokiu būdu, kuris neatitinka atliekų tvarkymo plano*) siūloma drausti tik komunalinių atliekų ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučių (pelenų ir šlakų) įvežimą.

Siūloma nustatyti vėlesnę Įstatymo projekto įsigaliojimo datą (2019-11-01), kadangi siūlomi pakeitimai yra esminiai, vadovaujantis Bazelio konvencija turi būti informuotos kitos šalys.

Siūlomi argumentai, patikslinantys komunalinių atliekų įvežimo ribojimo (draudimo) pagrindimą:

1. Dėl atliekų importo pasekmių vertinimo – papildyta argumentais (kiekybine informacija) dėl poreikio nustatyti šį draudimą:

- atsižvelgiant į 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/850 nuostatą „*Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2035 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis būtų sumažintas ir sudarytų ne daugiau kaip 10 % ar mažiau visų susidarančių komunalinių atliekų (svorio)*“ ir siekiant įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, žiedinės ekonomikos tikslus bei apsaugoti Lietuvoje sukurtą nepavojingų atliekų šalinimo įrenginių tinklą, **reikėtų apriboti tik komunalinių atliekų, skirtų šalinti, įvežimą (importą);**
- prognozuojama, kad 2030 m. Lietuvoje susidarys apie 615 tūkst. t deginti skirtų atliekų (po rūšiavimo likusių netinkamų perdirbti energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų, nuotekų dumblo, netinkamų perdirbti pakuočių atliekų, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų).

Veikiančios atliekų deginimo jėgainės Klaipėdoje ir statomų atliekų deginimo jėgainių Vilniuje ir Kaune esami / planuojami pajėgumai 615 tūkst. t atliekų per metus. Todėl **siūloma uždrausti įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių tik komunalines atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti**, nes Lietuvoje susidaranti po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbti turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos bus tvarkomos tokiu būdu, kuris neatitiks Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 patvirtinto Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plano reikalavimų.

2. Dėl poreikio keisti baudžiamąją ir administracinę atsakomybę numatančius įstatymus – papildyta nuostata, kad **būtų numatyta administracinė ar baudžiamoji atsakomybė už numatytų draudimų pažeidimą.**

5. Derinimas:

- suderinta su Finansų ministerija, Energetikos ministerija, Europos teisės departamentu, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, UAB „Lietuvos energija“ ir UAB „Fortum Klaipėda“;
- Konkurencijos taryba ir Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija **pasiūlė atlikti išsamų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą**, t. y. kokią poveikį projektu įtvirtinamos nuostatos darys ūkio subjektams, kurie užsiima komunalinių atliekų, skirtų šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, įvežimu, poveikio mastą, jo ilgaamžiškumą bei ekonominį, socialinį, politinį reikšmingumą, **įvertinti kaip projekto nuostatos dera su valstybės sprendimais investuoti į kogeneracinių jėgainių statybą**;
- Teisingumo ministerija **pasiūlė papildomai įvertinti teises ir faktines galimybes**, kad komunalinės atliekos nebūtų importuojamos oficialiai kitu tikslu, tačiau vėliau panaudojamos, pvz., energijai gaminti;
- atsižvelgiant į 2018 m. spalio 23 d. Vyriausybės kanceliarijos tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus (*įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Politikos įgyvendinimo grupės pateiktas pastabas, Europos teisės departamento siūlymu patikslinti komunalinių atliekų importo ribojimo pagrindimą*), Aplinkos ministerija teikia svarstyti patikslintą Projektą, darbo tvarka suderintą su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas atliekų tvarkymo srityje, yra susijęs su programos įgyvendinimo plano IV prioriteto „Darni ir konkurencinga ekonomikos plėtra“ 4.1.4. Darbu „Perėjimas prie žiedinės ekonomikos, diegiant atliekų prevencijos, pakartotinio panaudojimo ir perdirbimo finansines paskatas ūkio subjektams“.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 26 savaites.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Politikos įgyvendinimo grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt